

УДК 378.147.016:811.161.2

ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Марина Макарова

*Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Даля,
кафедра української мови та літератури,
кв. Молодіжний 20а, корпус 2, ауд. 230,
м. Луганськ, Україна, 91043,
тел.: 8(0642)50-07-33*

У статті розглядаються проблеми використання мережі Інтернет як освітнього ресурсу, позитивні й негативні тенденції впровадження Інтернет технологій у навчальний процес студентів-філологів.

Ключові слова: інформаційні технології, нові інформаційні технології, мережа Інтернет, електронний ресурс, електронний підручник, телеконференція, веб-форум.

Одним із пріоритетних напрямів державної політики у Національній доктрині розвитку освіти ХХІ століття є запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, а також упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [4].

Існує велика кількість визначень терміну “інформаційні технології”, жодне з них не можна ігнорувати, бо науковці в їх основу вкладають різні ознаки. Скористаймося визначенням Богданової І. М., яка у своїй монографії інформаційні технології визначає як системи збору, накопичення, зберігання, пошуку, обробки та подання інформації [1, с. 47]. Поняття нових інформаційних технологій (НІТ) вважаємо заснованими на використанні комп'ютерів і одержанні нової інформації. У зв'язку з широким використанням засобів НІТ (текстових редакторів, гіпертекстових навчальних систем, інтерактивних аудіо- і відео засобів тощо) в аудиторній й поза аудиторній роботі студентів-філологів широкого застосування набуває мережа Інтернет. Інтернет – всесвітня інформаційна комп'ютерна мережа.

Інтернет відкриває нові можливості для освіти та самоосвіти студентів-філологів. Питання, пов'язані з мережею Інтернет у навчальному процесі, розглядають Полат Є. С., Собаєва О. В., Беляєва Н. В., Петров А. Є., Бухаркіна М. Ю., Ладіженська Н. В. та ін.

Як свідчить аналіз наукової літератури, на сьогодні актуальною є проблема використання мережі Інтернет в освітньому просторі як учнів середньої ланки, так і студентів вищої школи. Студенти-філологи повинні усвідомити можливість використовувати електронні засоби навчання у всесвітній мережі для підвищення своєї компетентності, удосконалення мовлення, поглиблення теоретичних знань, відпрацювання умінь і навичок.

У навчальну діяльність студентів входять аудиторні та позааудиторні заняття. Використовувати навчальну інформацію розміщену в мережі Інтернет доречно в усіх формах навчальної діяльності: лекціях, семінарських, практичних, індивідуальних і в

самостійній роботі. На заняттях студенти-філологи можуть відвідувати віртуальні лекції, працювати з електронними підручниками та посібниками з метою удосконалення знань в тій чи іншій галузі або здобувати нову інформацію, використовувати тестові програми для перевірки засвоєння вивченого матеріалу. При самостійній роботі, окрім вищезазначених операцій, студенти-філологи спілкуються в системі on-line через електронну пошту або чат, чим відпрацьовують уміння логічно й правильно будувати висловлювання, конструювати речення, удосконалюють орфографічні та пунктуаційні навички.

При підготовці до практичних та семінарських занять студенти-філологи можуть використовувати електронні підручники, словники, довідники розміщені у мережі, їх перевага у новому підході до структурування та представлення наукової інформації в електронному вигляді. Інформація у мережі Інтернет подається не лінійно, а за допомогою гіпертексту. Тобто загальний текст поділяється на мікротеми, і кожна з них розташовується на новій сторінці. Визначається головна тема – це вихідна сторінка електронного джерела з посиланнями до мікротем, залежних сторінок. Для студентів-філологів це варіант структурування усіх словників. Розглянемо Великий тлумачний словник сучасної української мови on-line. Вигляд головної сторінки відображено в додатку 1:

Можна побачити, що кожна з літер є гіперпосиланням до слів, які внесені у словник, або відразу можна ввести слово в рядок вводу і побачити, як воно витлумачене (Додаток 2).

Паперовий носій та електронний словник мають однакові складові: рубрика, як користуватися пошуком у словнику, та список основних скорочень, що допомагає студентам зорієнтуватися в інформаційних потоках мережі Інтернет. Під час такої роботи студенти-філологи поповнюють свій словниковий склад, окрім того, електронні словники можуть допомогти при виконанні вправ та доборі слів до написання творчих робіт: творів, есе. Перевагою електронних словників у мережі є швидкість пошуку слова.

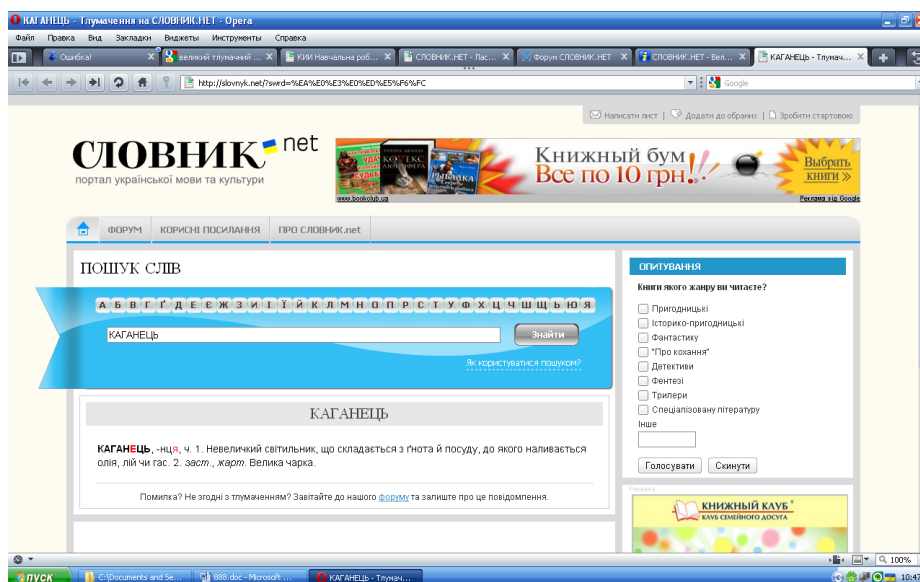
Готуючись до практичних, семінарських, контрольних занять студенти-філологи можуть користуватися електронними ресурсами бібліотек, не залишаючи приміщення, в якому вони працюють. Це прискорює пошук інформації: студентові немає потреби адаптуватися до нового приміщення, обстановки. Такими ресурсами можуть бути, наприклад: <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського; <http://www.lsl.lviv.ua/> Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника; <http://www.library.lg.ua/rus/index.php> Луганська обласна наукова бібліотека ім. О. М. Горького тощо.

Якщо потрібна література відсутня в електронному варіанті, то студенти-філологи можуть скористатися електронними каталогами, що прискорить роботу в бібліотеці, або замовити необхідне джерело через електронну пошту. Це дає змогу не прив'язуватись до географічного розташування міста або села і створює необмежені можливості доступу до будь-якої літератури. Такі форми роботи студент-філолог обов'язково повинен виконувати при написанні рефератів, курсових, дипломних, магістерських робіт.

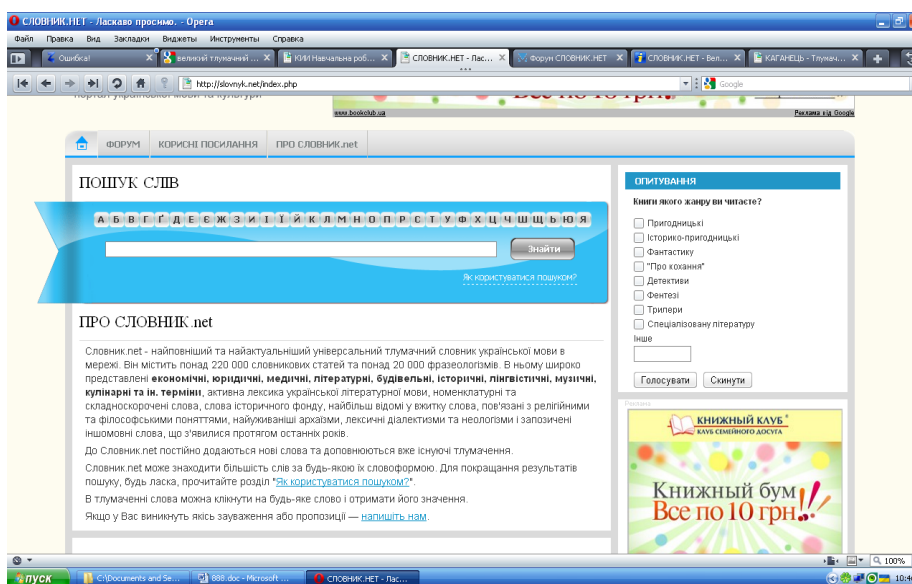
Корисними для студентів-філологів будуть електронні підручники, посібники, довідники, які знаходяться на сайтах:

- <http://ukrainskamova.narod.ru/> українська мова (електронний підручник);
- <http://www.linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm> електронний підручник з сучасної української мови;
- <http://mova.info/Pidruchn.aspx> – лінгвістичний портал;
- <http://www.mot.narod.ru/mova/movva.html> – довідник з української мови;
- <http://korolenko.kharkov.com/vdsdovid.htm> – довідкові ресурси Інтернет.

Додаток 1.

Додаток 2.

Незважаючи на суперечливе ставлення вчених до використання мережі Інтернет у навчальному процесі, у ній з'являються освітні ресурси: український освітній портал <http://www.osvita.org.ua/>; Novamova.com.ua – українська мова в Інтернеті <http://www.novamova.com.ua/>; літературна пошукова система <http://www.ekniga.com.ua/>. Ці сайти допоможуть студентів краще орієнтуватися в інформаційному просторі, бути обізнаним з останніми новинами в літературі, мистецтві, музиці, кіно тощо.

Необхідно зазначити, що для студентів сьогодні мережа Інтернет є заміником традиційної паперової книги. Нещодавно незручні електронні ресурси стали прийнятними для молодшого покоління. Студенти-філологи можуть знайти в мережі велику кількість книг і завантажити на персональний комп'ютер, читаючи з монітору, вивчати й засвоювати матеріал. Їм стає простіше знайти той чи інший уривок, зберегти необхідний матеріал, обробити інформацію. Застосування Інтернет-ресурсів економить час.

У навчальному процесі студенти-філологи можуть використовувати такі Інтернет-технології, як веб-форуми та телеконференції. У словнику іншомовних слів і виразів, подано такі визначення: веб... (з англ. Web – павутина, мережа) – частина слів, що вказує на їх відношення до Інтернету, який інакше називається всесвітньою мережею [5, с. 166], і форум (з лат. forum) – місце виступів та висловлювань [5, с. 859]. Телеконференція (з англ. teleconferencing) – збори в реальному часі віддалених один від одного осіб, які забезпечуються за допомогою комп'ютерної мережі. Напр. Інтернет; учасники обмінюються посиланнями, що набираються з клавіатури, а при підключенні камер мають можливість бачити один одного [5, с. 788].

Оскільки ці технології забезпечують синхронний обмін інформацією в реальному часі, вони мають низку переваг: простота спілкування (кожен з учасників телеконференції може висловлюватися і його репліка буде займати відповідне місце по відношенню до інших реплік учасників конференції); швидкість обміну інформацією (немає потреби чекати відповіді на поставлені питання, їх студент-філолог отримує миттєво); різноманітністю виражальних засобів (можливість, окрім текстової інформації, передавати картинки, аудіо і відео); необмеженість територіальними можливостями (студенти-філологи мають змогу спілкуватися з викладачами різних країн).

Отже, серед переваг використання мережі Інтернет у навчальному процесі студентів-філологів можна виділити:

- незалежність навчання від географічного положення університету та місць проживання студентів;
- швидкість знаходження навчального матеріалу та можливість його оперативної актуалізації;
- об'єктивізацію контролю знань;
- активізацію пізнавальної діяльності студентів.

Негативними факторами є неможливість перевірки достовірності деяких веб-ресурсів мережі Інтернет, тому що всю інформацію може вносити як компетентні особи, фахівці, так і люди, необізнані в цій галузі. Таким сумнівним джерелом є "Вікіпедія" (<http://ru.wikipedia.org/wik>). Тому важливою умовою для студентів є не запам'ятовування й відтворення інформації, а розвиток умінь систематизувати, аналізувати, зіставляти, оцінювати отриману інформацію з різних електронних ресурсів між собою та з паперовими носіями. Стержневим стає виховання критичного ставлення до отриманої інформації до інформаційних веб-ресурсів мережі Інтернет.

Потрібно зазначити, що студенти-першокурсники практикують безвідповідальне ставлення до наданих освітніх ресурсів. Вони підписують власним іменем чужі роботи, займаючись плагіатом, але, частіше за все, це не усвідомлення фатальних наслідків власної безвідповідальності. Цього можна уникнути, наприклад, ознайомивши студентів із системою "Антиплагіат". Ця система була створена для підвищення якості освіти, її принцип простий, необхідно завантажити самостійну роботу студента і програма через деякий проміжок часу зазначить кількість запозичених знань з Інтернету. Ознайомлення студентів-філологів з такою програмою підвищує рівень відповідальності при виконанні творчих і самостійних робіт: написання творів, рефератів, курсових та дипломних проектів.

Негативними наслідками можна вважати й збільшення кількості іноземних слів та використання сленгу, що не зберігає чистоти мови. Ці тривоги цілком виправдані. Усім, а особливо студентам-філологам, слід дотримуватися мовної культури, але не варто забувати, що мова постійно розвивається та змінюється разом зі зміною суспільства. Технічний прогрес впливає на мовлення студентів, і воно збагачується.

Отже, використання мережі Інтернет у навчальному процесі студентів-філологів має як позитивні, так і негативні наслідки. Від того, наскільки правильно навчиться студент використовувати освітні ресурси мережі, залежить його кваліфікація. Електронні підручники, посібники, словники, довідники, матеріали бібліотек слід використовувати, але не треба зловживати ними. Студент-філолог повинен систематизувати, аналізувати, зіставляти, оцінювати отриману інформацію з різних електронних ресурсів, і тільки в цьому випадку він стане кваліфікованим фахівцем.

1. *Богданова І. М.* Технології в освіті: теоретико-методологічний аспект: монографія. Одеса: ТЕК, 1999.

2. *Бріскін Ю. А.* Галузеві особливості Internet-освіти [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.defes.lviv.ua/osvita_u.htm

3. *Глазунова О. Г.* Моделі ефективного інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій у вищому навчальному закладі / О. Г. Глазунова, Н. В. Морзе [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://194.44.242.244/e-journals/ITZN/em6/content/08mnvshi.htm>

4. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://ped.sumy.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=110&catid=10:2009-05-23-07-16-48&Itemid=183

5. Новейший словарь иностранных слов и выражений. Мн.: Современный литератор, 2007.

6. Самойленко О. М., Жураховський Є. Д. Методика використання Віртуального навчального середовища в закладах післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em9/content/09sometp.htm>

7. *Стеценко Г. В.* Проблеми упровадження веб-технологій у вищому педагогічному навчальному закладі [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://209.85.129.132/search?q=cache:PL6YtYMCCBUJ:edu.of.ru/attach/17/58804.doc>

USING THE INTERNET IN EDUCATIONAL PROCESS THE STUDENTS OF PHILOLOGISTS

Maryna Makarova

*East Ukraine National University of Volodymyr Dahl,
Departments of the Ukrainian Language and Literature,
20a, Molodyozhny kvartal, Lugansk, Ukraine, 91043,
phone: 8(0642)50-07-33*

In this article are considered the problems of use the Internet technologies in educational process of students of philologists, the positive and negative tendencies connected with introduction in university the Internet as educational resource.

Key words: information technologies, new information technologies, network, electronic resource, electronic textbook, teleconference, web forum.

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СЕТИ ИНТЕРНЕТ
В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ СТУДЕНТОВ-ФИЛОЛОГОВ**

Марина Макарова

*Восточноукраинский национальный университет им. Владимира Даля,
кафедра украинского языка и литературы,
кв. Молодежный 20 а, корпус 2, ауд.230,
г. Луганск, Украина, 91043,
тел.: 8(0642)50-07-33*

В статье рассматриваются проблемы использования сети Интернет как образовательного ресурса, позитивные и негативные тенденции использования интернет-технологий в учебном процессе студентов-филологов.

Ключевые слова: информационные технологии, новые информационные технологии, сеть Интернет, электронный ресурс, электронный учебник, телеконференция, веб-форум.

Стаття надійшла до редколегії 13.11. 2009

Прийнята до друку 20. 01. 2010